TRANSCHEGARAVIY ELEKTRON TIJORAT OPERATSIYALARINI SOLIQQA TORTISHDA XALQARO TAJRIBA VA UNI O'ZBEKISTON AMALIYOTIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI

Homidov Baxtiyor Rahimberdievich
O'zbekiston Respublikasi Bank-Moliya Akademiyasi mustaqil izlanuvchisi
baxtiyor.xamidov@soliq.uz
ORCID iD: 0009-0003-7866-9257
https://doi.org/10.5281/zenodo.22857315

Annotatsiya

Mazkur tezisda transchegaraviy elektron tijorat operatsiyalarini soliqqa tortishning nazariy va amaliy jihatlari, mazkur sohada xalqaro miqyosda shakllangan zamonaviy soliq mexanizmlari hamda ularni O'zbekiston amaliyotiga joriy etish imkoniyatlari tadqiq etilgan. Elektron savdo hajmining jadal o'sishi natijasida tovarlar, raqamli mahsulotlar va elektron xizmatlarning davlat chegaralaridan tashqarida realizatsiya qilinishi soliq ma'murchiligi oldiga yangi vazifalarni qo'ymoqda. Xususan, sotuvchining boshqa davlat hududida joylashganligi, bitimlarning elektron shaklda amalga oshirilishi, raqamli platformalarning vositachilik roli, soliq to'lovchining rezidentligini aniqlash va qo'shilgan qiymat solig'ini undirish masalalari alohida ahamiyat kasb etmoqda.

Tadqiqotda Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) tomonidan ishlab chiqilgan qo'shilgan qiymat solig'ini manzil davlati tamoyili asosida undirish yondashuvi, elektron platformalarni soliqni hisoblash va budjetga o'tkazishga jalb etish mexanizmlari hamda Yevropa Ittifoqining One Stop Shop (OSS) va Import One Stop Shop (IOSS) tizimlari tahlil qilingan. Shuningdek, xalqaro tajribadan kelib chiqib O'zbekistonda xorijiy elektron savdo platformalarini ro'yxatdan o'tkazish, transchegaraviy tranzaksiyalar bo'yicha ma'lumotlar almashinuvini kuchaytirish, platformalarning soliq agenti sifatidagi rolini kengaytirish va soliq nazoratini avtomatlashtirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: elektron tijorat, transchegaraviy elektron savdo, raqamli iqtisodiyot, qo'shilgan qiymat solig'i, QQS, raqamli platforma, marketpleys, OSS, IOSS, soliq ma'murchiligi, xorijiy kompaniya, soliq nazorati.

Abstract

This paper examines the theoretical and practical aspects of taxing cross-border e-commerce operations, modern tax mechanisms established internationally in this field, and the possibilities for implementing them in Uzbekistan. The rapid growth of e-commerce—resulting in the sale of goods, digital products, and electronic services across national borders—presents new challenges for tax administration. Issues of particular importance include the seller's location in another country, the execution of transactions in electronic form, the intermediary role of digital platforms, the determination of taxpayer residency, and the collection of Value Added Tax (VAT).

The study analyzes the approach developed by the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) regarding VAT collection based on the destination principle, mechanisms for involving electronic platforms in tax calculation and remittance to the budget, and the European Union's One Stop Shop (OSS) and Import One Stop Shop (IOSS) systems. Furthermore, drawing on

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

international experience, scientific and practical proposals have been developed for Uzbekistan regarding the registration of foreign e-commerce platforms, the enhancement of data exchange for cross-border transactions, the expansion of the platforms' role as tax agents, and the automation of tax control.

Keywords: e-commerce, cross-border e-commerce, digital economy, value-added tax, VAT, digital platform, marketplace, OSS, IOSS, tax administration, foreign company, tax control.

TAHLIL VA NATIJALAR

Transchegaraviy elektron tijoratni soliqqa tortish masalasi raqamli iqtisodiyotning kengayishi bilan birga an'anaviy soliq ma'murchiligining eng murakkab yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Buning asosiy sababi shundaki, elektron tijoratda tovar yoki xizmat sotuvchisi, xaridor, elektron platforma, to'lov operatori va tovarning real harakati turli davlatlar hududida joylashishi mumkin. Natijada soliqqa tortish joyini aniqlash, norezident sotuvchini ro'yxatga olish, QQSni hisoblash va undirish, kichik qiymatdagi xalqaro jo'natmalarni nazorat qilish hamda soliq organlari uchun tranzaksiya ma'lumotlarini olish masalalari bir vaqtning o'zida yuzaga keladi.

OECD tomonidan olib borilgan tadqiqotlar bu borada raqamli platformalarning alohida ahamiyat kasb etishini ko'rsatadi. OECD ma'lumotlariga ko'ra, transchegaraviy elektron savdodagi tovar yetkazib berishlarning qariyb uchdan ikki qismi raqamli platformalar orqali amalga oshiriladi. Tadqiqotda eng yirik uchta platformaning o'zi transchegaraviy tovar xaridlarining 57 foiziga to'g'ri kelgani qayd etilgan. Shu sababli har bir xorijiy sotuvchini alohida nazorat qilish o'rniga, elektron marketpleyslarni QQSni hisoblash, undirish va budjetga o'tkazish jarayoniga jalb qilish ma'muriy xarajatlarni kamaytiruvchi vosita sifatida qaralmoqda.

OECD taklif qilayotgan full VAT/GST liability regime, ya'ni platformaning QQS bo'yicha to'liq javobgarligi mexanizmida elektron platforma soliq maqsadlari uchun yetkazib beruvchi sifatida qaraladi. Bunda platforma o'zi vositachilik qilgan tegishli elektron savdo operatsiyalari bo'yicha QQSni hisoblash, xaridordan undirish va soliqqa tortish yurisdiksiyasiga o'tkazish majburiyatini zimmasiga oladi. Ushbu yondashuvning iqtisodiy afzalligi shundaki, soliq ma'muriyati minglab mayda xorijiy sotuvchilarni nazorat qilish o'rniga katta hajmdagi savdoni birlashtirib turuvchi cheklangan sonli platformalar bilan ishlashi mumkin. OECD, shuningdek, platformalardan tranzaksiyalar haqidagi ma'lumotlarni soliq organlariga taqdim etish va soliq hamda bojxona organlari o'rtasida axborot almashinuvini kuchaytirishni tavsiya etadi.

Mazkur modelning amaliy natijalarini Yevropa Ittifoqi tajribasida yaqqol ko'rish mumkin. Yevropa Ittifoqida 2021-yil 1-iyuldan transchegaraviy B2C elektron savdoga mo'ljallangan One Stop Shop — OSS va import operatsiyalari uchun Import One Stop Shop — IOSS mexanizmlari faol qo'llanilmoqda. Ushbu tizimning asosiy afzalligi xorijiy yoki boshqa a'zo davlatdagi tadbirkorga har bir iste'molchi mamlakatida alohida QQS ro'yxatidan o'tmasdan, yagona tizim orqali soliq majburiyatlarini bajarish imkonini berishidir. IOSS, xususan, uchinchi davlatlardan Yevropa Ittifoqi iste'molchilariga masofadan sotiladigan qiymati 150 yevrodan oshmaydigan tovarlar bo'yicha QQSni deklaratsiya qilish va to'lashni soddalashtiradi.

Mazkur tizimning fiskal natijalari sezilarli. Yevropa Komissiyasining 2026-yil 3-sentabrda e'lon qilgan rasmiy ma'lumotiga ko'ra, 2021-yilda yangi elektron tijorat QQS qoidalari joriy qilinganidan 2025-yil oxirigacha OSS va IOSS tizimlari orqali 125 milliard yevrodan ortiq QQS yig'ilgan. Faqat 2025-yilda 38 milliard yevrodan ortiq QQS deklaratsiya qilingan va undirilgan bo'lib, bu 2024-yilga

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

nisbatan 17 foizga ko‘p. 2025-yil oxiriga kelib ushbu soddalashtirilgan mexanizmlardan foydalanish uchun ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar soni 193 mingdan oshgan.

Bu raqamlar transchegaraviy elektron savdoni soliqqa tortishda faqat soliq stavkasini belgilash yetarli emasligini ko‘rsatadi. Soliqni to‘lashning texnik jihatdan sodda, markazlashtirilgan va elektron shaklda tashkil etilishi soliq tushumlariga bevosita ta’sir ko‘rsatmoqda. Ya’ni OSS/IOSS tajribasining asosiy natijasi QQS stavkasini oshirishda emas, balki soliq majburiyatini bajarish xarajatlarini kamaytirish va QQSni savdo amalga oshirilayotgan vaqtda undirish mexanizmini yaratishda namoyon bo‘lmoqda.

Masalaning yana bir muhim jihati — kichik qiymatdagi xalqaro jo‘natmalar sonining keskin ko‘payishidir. Yevropa Komissiyasi ma’lumotlariga ko‘ra, Yevropa Ittifoqiga kirib kelgan kichik qiymatdagi import tovarlari soni 2022-yildagi 1,39 milliard donadan 2025-yilda qariyb 5,9 milliard donaga yetgan. 2025-yilda bunday jo‘natmalar Yevropa Ittifoqidagi barcha import qilingan tovar birliklarining qariyb 98 foizini tashkil qilgan. Bu ko‘rsatkich transchegaraviy elektron savdoni an’anaviy bojxona nazorati usullari bilan boshqarish tobora qiyinlashayotganini ko‘rsatadi.

Shuning uchun Yevropa Ittifoqi tizimni yanada takomillashtirishga kirishgan. 2025-yilda qabul qilingan VAT in the Digital Age — ViDA paketi QQS ma’murchiligini elektron hisobvaraq-fakturalar, raqamli hisobot, platformalar zimmasidagi majburiyatlarni kengaytirish va yagona QQS ro‘yxatidan foydalanish orqali rivojlantirishni nazarda tutadi. 2030-yil 1-iyuldan transchegaraviy B2B operatsiyalari bo‘yicha yangi raqamli hisobot talablari joriy qilinishi rejalashtirilgan. Bu xalqaro soliqqa tortishning kelajakdagi modeli oddiy deklaratsiyadan tranzaksiya darajasidagi elektron ma’lumot almashinuviga o‘tayotganini ko‘rsatadi.

Shuningdek, tovarlarning juda ko‘p miqdorda mayda jo‘natmalar shaklida kirib kelishi bojxona va soliq siyosatini o‘zaro integratsiya qilish zaruratini kuchaytirdi. 2026-yil 1-iyuldan Yevropa Ittifoqida 150 yevrogacha bo‘lgan ayrim kichik qiymatdagi import tovarlariga nisbatan ilgari amal qilgan bojxona boji imtiyozi o‘rniga vaqtinchalik har bir tovar birligiga 3 yevrolik boj joriy qilindi; ushbu vaqtinchalik tizim 2028-yil 1-iyulgacha amal qilishi ko‘zda tutilgan. Bu o‘zgarish QQSning o‘zi bilan bir xil soliq instrumenti bo‘lmasa-da, elektron tijorat importini soliqqa tortish va bojxona nazoratini yagona raqamli tizimda boshqarish tendensiyasini ko‘rsatadi.

O‘zbekistonda ham elektron tijoratning iqtisodiy ko‘lami juda tez kengaymoqda. Milliy statistika qo‘mitasining 2026-yil 10-sentabrda yangilangan rasmiy ma’lumotlariga ko‘ra, mamlakatda elektron tijorat savdo hajmi 2021-yilda 5 978,7 mlrd so‘m, 2022-yilda 10 886,8 mlrd so‘m, 2023-yilda 13 263,8 mlrd so‘m, 2024-yilda 15 211,5 mlrd so‘mni tashkil etgan. 2025-yilda esa ushbu ko‘rsatkich 31 551,9 mlrd so‘mga yetgan. Demak, 2025-yilda elektron tijorat hajmi 2024-yilga nisbatan qariyb 107,4 foizga oshib, ikki barobardan ko‘proqqa ko‘paygan. Ushbu statistika umumiy elektron tijoratni ifodalaydi va faqat transchegaraviy savdoni alohida ko‘rsatmaydi, biroq soliq bazasining raqamli segmenti qanchalik tez kengayayotganini yaqqol ko‘rsatadi.

1-jadval

O‘zbekistonda elektron tijorat savdo hajmining o‘zgarishi, 2021–2025-yillar

Yillar	Elektron tijorat savdo hajmi, mlrd so‘m	Yillik o‘sish, %
2021	5 978,7	–
2022	10 886,8	82,1
2023	13 263,8	21,8

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

2024	15 211,5	14,7
2025	31 551,9	107,4

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, SIAT "Elektron tijorat savdo hajmi (yillik)" ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

Elektron tijorat bozorining o'sishi soliq ma'murchiligini raqamlashtirish jarayoni bilan ham parallel kechmoqda. Soliq qo'mitasi ma'lumotiga ko'ra, 2024-yil yakuniga kelib soliq organlarida 201 ta marketpleys ro'yxatga olingan, idoralararo elektron axborot almashinuvi yo'lga qo'yilgan tashkilotlar soni 60 taga, integratsiya yo'nalishlari esa 238 taga yetgan. 2025-yil 1-iyul holatida ro'yxatga olingan marketpleyslar soni 216 taga yetgan. Shundan 49 tasi elektron to'lov tizimi, 36 tasi bank mobil ilovasi va 131 tasi internet-do'konlardan iborat bo'lgan.

Transchegaraviy elektron xizmatlar bo'yicha O'zbekistonda shakllangan soliq mexanizmining natijalari yanada muhimdir. Soliq qo'mitasining rasmiy ma'lumotiga ko'ra, O'zbekistonda elektron xizmatlar ko'rsatuvchi 78 ta xorijiy kompaniya 2025-yilda jami 181,3 mlrd so'm soliq to'lagan. Mazkur ko'rsatkich 2024-yilga nisbatan 50 foizga ko'p. Jumladan, Apple tomonidan 49,5 mlrd so'm, Meta tomonidan 49 mlrd so'm, Google tomonidan 44,4 mlrd so'm, OpenAI tomonidan 11,7 mlrd so'm, Booking.com tomonidan 4,3 mlrd so'm, TikTok tomonidan 3,5 mlrd so'm soliq to'langan.

Bu yerda 2023–2025-yillar dinamikasi ham e'tiborga loyiq. 2023-yilning yanvar–sentabr oylarida 52 ta xorijiy kompaniya tomonidan 48,3 mlrd so'm soliq to'langan bo'lsa, 2024-yilning shu davrida 61 ta kompaniyaning soliq to'lovlari 101,9 mlrd so'mga yetgan. 2025-yilning yanvar–sentabr oylarida esa 73 ta xorijiy kompaniya 124,8 mlrd so'mdan ortiq soliq to'lagan. Demak, elektron xizmatlar bozorida nafaqat soliq tushumi, balki O'zbekiston soliq tizimiga jalb etilayotgan norezident kompaniyalar soni ham izchil oshmoqda.

O'zbekistonning amaldagi mexanizmi xalqaro amaliyotdagi destination-based VAT, ya'ni iste'mol amalga oshirilgan mamlakatda QQS undirish tamoyiliga yaqin ekanini ko'rish mumkin. Soliq qo'mitasi va Istiqbolli loyihalar milliy agentligining 2026-yildagi rasmiy tushuntirishiga ko'ra, xorijiy davlat hududidan Internet orqali O'zbekiston jismoniy shaxslariga elektron xizmat ko'rsatuvchi chet el yuridik shaxslari Soliq kodeksining 278 va 279-moddalariga muvofiq O'zbekistonda QQS to'lovchisi sifatida e'tirof etiladi va soliq organlarida soddalashtirilgan elektron tartibda hisobga qo'yiladi. Buning uchun xorijiy kompaniyaning O'zbekistonda alohida yuridik shaxs tashkil qilishi shart emas.

Yana bir muhim jihat shundaki, elektron xizmatlar xorijiy vositachi orqali ko'rsatilgan taqdirda QQSni hisoblash va to'lash majburiyati vositachiga yuklatiladi. Bu norma OECD tavsiya qilayotgan platforma orqali QQS undirish modeliga iqtisodiy mazmun jihatidan yaqin hisoblanadi. Soliq kodeksining 282-moddasi doirasida dasturiy mahsulotlar, elektron kitoblar, musiqa va audiovizual kontent, striming xizmatlari, Internet reklamasi, marketpleys xizmatlari, hosting, domen, bulutli saqlash, qidiruv tizimlari va boshqa avtomatlashtirilgan raqamli xizmatlar elektron xizmatlar tarkibiga kiritilgan.

Ushbu masalaning O'zbekiston uchun amaliy ahamiyatini 2025-yilda ayrim xorijiy elektron savdo platformalariga nisbatan yuzaga kelgan holatlar ham tasdiqlaydi. Soliq qo'mitasi va Istiqbolli loyihalar milliy agentligi 2025-yil mart oyida ayrim xorijiy elektron savdo platformalari O'zbekistonning elektron tijorat va boshqa tegishli qonunchilik talablariga rioya qilmayotgani yuzasidan rasmiy axborot bergan edi. Bu transchegaraviy marketpleyslarni soliqqa tortish masalasi faqat fiskal vazifa emas, balki platformani ro'yxatdan o'tkazish, iste'molchi huquqlari, shaxsiy ma'lumotlar, chakana savdo va soliq nazoratini birlashtiruvchi kompleks institutsional masala ekanini ko'rsatadi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

O'tkazilgan tahlildan kelib chiqib, O'zbekiston uchun Yevropa Ittifoqining IOSS tizimiga konseptual jihatdan o'xshash "yagona elektron import QQS oynasi" ni bosqichma-bosqich rivojlantirish maqsadga muvofiq deb hisoblash mumkin. Bunda O'zbekiston iste'molchisiga tovar sotuvchi xorijiy marketpleys yoki yirik elektron platformaga soddalashtirilgan soliq identifikatsiyasini olish imkoniyati berilib, QQS xarid vaqtida hisoblanishi va elektron tarzda budjetga yo'naltirilishi mumkin. Natijada xaridor tovar kelgan paytda qo'shimcha murakkab soliq amaliyotlariga duch kelmaydi, davlat esa soliqqa tortish bazasi haqidagi ma'lumotni tranzaksiya amalga oshirilgan vaqtda oladi.

Ikkinchidan, "platforma — to'lov tashkiloti — bojxona — soliq organi" zanjiri bo'yicha avtomatik ma'lumot almashinuvi shakllantirilishi transchegaraviy operatsiyalarni nazorat qilish samaradorligini oshiradi. O'zbekistonda marketpleyslarni Soliq qo'mitasi axborot tizimlariga integratsiya qilish amaliyoti mavjud: rasmiy talablarda marketpleyslar soliq organlarining ma'lumotlar bazasi bilan integratsiya qilinishi lozimligi belgilangan. Shuning uchun mavjud infratuzilmani xalqaro platformalar va transchegaraviy tranzaksiyalar segmentiga moslashtirish texnik nuqtai nazardan mutlaqo yangi tizim yaratishdan ko'ra mavjud raqamli infratuzilmani kengaytirish shaklida amalga oshirilishi mumkin. (

Uchinchidan, xorijiy elektron xizmatlar bo'yicha erishilgan natijalar platforma asosidagi soliq ma'murchiligining O'zbekistonda ham amaliy samara berayotganini ko'rsatadi. 2025-yilda xorijiy elektron xizmat ko'rsatuvchilardan soliq tushumining 181,3 mlrd so'mga yetishi va bir yil ichida 50 foizga o'sishi ushbu mexanizmni boshqa transchegaraviy raqamli savdo segmentlariga moslashtirish uchun iqtisodiy asos yaratadi.

XULOSA

Transchegaraviy elektron tijoratning jadal rivojlanishi davlatlar oldiga soliqqa tortishning an'anaviy mexanizmlarini qayta ko'rib chiqish va ularni raqamli iqtisodiyot talablariga moslashtirish vazifasini qo'ymoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, elektron savdo operatsiyalarida sotuvchi, xaridor, elektron platforma, to'lov operatori va tovarning harakati turli yurisdiksiyalarda joylashishi soliq majburiyatlarini aniqlash hamda nazorat qilishni murakkablashtiradi. Shu sababli transchegaraviy elektron tijoratni samarali soliqqa tortish uchun soliq ma'murchiligining raqamlashtirilgan, integratsiyalashgan va platformalar bilan hamkorlikka asoslangan modelini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xalqaro tajriba, xususan OECD tavsiyalari hamda Yevropa Ittifoqining OSS va IOSS tizimlari tahlili elektron savdoda qo'shilgan qiymat solig'ini iste'mol joyida undirish, norezident sotuvchilarni soddalashtirilgan tartibda ro'yxatdan o'tkazish va elektron platformalarni soliq majburiyatlarini bajarish jarayoniga jalb etish yuqori samara berishini ko'rsatdi. Mazkur mexanizmlar orqali ko'plab alohida xorijiy sotuvchilarni nazorat qilish o'rniga yirik elektron platformalar orqali soliq hisobini markazlashtirish va soliq tushumlarini oshirish imkoniyati yaratiladi.

O'zbekiston amaliyoti tahlili mamlakatda elektron tijorat va xorijiy elektron xizmatlarni soliqqa tortish bo'yicha muayyan institutsional va raqamli infratuzilma shakllanganligini ko'rsatdi. Xorijiy elektron xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalarning O'zbekiston soliq organlarida elektron shaklda hisobga olinishi, QQS majburiyatlarining belgilanishi hamda marketpleyslarning soliq axborot tizimlari bilan integratsiya qilinishi transchegaraviy elektron savdo uchun zarur bo'lgan muhim dastlabki asos hisoblanadi.

Shu bilan birga, transchegaraviy jismoniy tovarlar savdosida soliq va bojxona ma'lumotlarining o'zaro integratsiyasini yanada kuchaytirish zarur. Ayniqsa, marketpleys ma'lumotlari, bank va to'lov tashkilotlari tranzaksiyalari, bojxona deklaratsiyalari hamda soliq organlari axborot bazalarini yagona

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

raqamli tizimga bog'lash maqsadga muvofiq. Bunday tizim transchegaraviy operatsiyalarni real vaqtga yaqin rejimda kuzatish, soliq bazasini aniqroq aniqlash va yashirin elektron aylanmalarni qisqartirish imkonini beradi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, O'zbekiston sharoitida xorijiy elektron platformalar uchun soddalashtirilgan ro'yxatdan o'tish tizimini kengaytirish, yirik marketpleyslarga QQSni hisoblash va undirish bo'yicha qo'shimcha majburiyatlar yuklash, IOSS modeliga o'xshash yagona elektron import soliq mexanizmini bosqichma-bosqich joriy etish hamda soliq va bojxona organlari o'rtasidagi ma'lumot almashinuvini avtomatlashtirish istiqbolli yo'nalish hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. OECD (2017) International VAT/GST Guidelines. Paris: OECD Publishing.
2. OECD (2019) The Role of Digital Platforms in the Collection of VAT/GST on Online Sales. Paris: OECD Publishing.
3. OECD (2025) The 2025 OECD Definition of E-commerce and Guidelines for Interpretation. Paris: OECD Publishing.
4. OECD (2026) Digital Continuous Transactional Reporting for Value Added Tax: Policy and Design Considerations for Introduction and Operation. Paris: OECD Publishing.
5. European Commission (2026) VAT in the Digital Age (ViDA). Directorate-General for Taxation and Customs Union. Available at:
6. European Commission (2026) EU VAT Rules for E-commerce, Five Years On: More than €125 Billion in VAT Revenue. Directorate-General for Taxation and Customs Union, 3 September.
7. O'zbekiston Respublikasi (2019) O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi. O'RQ-599-son, 30 dekabr 2019-yil. Toshkent: Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi – LexUZ.
8. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi (2026) Elektron tijorat savdo hajmi (yillik). SIAT rasmiy statistika axborot tizimi,
9. O'zbekiston Respublikasi Soliq qo'mitasi (2026) O'zbekistonda elektron xizmatlar ko'rsatuvchi xorijiy kompaniyalar 181,3 mlrd so'm soliq to'lagan. 30 January.
10. O'zbekiston Respublikasi Soliq qo'mitasi (2025) Iste'molchilarga joriy yil boshidan 1,4 mlrddan ziyod elektron chek berildi. 25 July.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.